

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

نام درس: کارآموزی در عرصه سالمندان

کد درس: ۱۱۱۶۹۷۵۳

پیش نیاز یا همزمان: کارآموزی در عرصه مشاهده بالینی ۴۶ رشته و مقطع: کارشناسی فیزیوتراپی

تعداد واحد: ۲ بالینی

نام مدرس: دکتر تبسم فنواتی

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

طول مدت دوره: یک نیمسال تحصیلی

محل برگزاری: کلینیکهای وابسته به گروه فیزیوتراپی

زمان ارائه درس: ساعت ۸-۱۳

هدف کلی درس:

کسب مهارت های ارتباطی و بالینی جهت ارزیابی، تجزیه و تحلیل، تشخیص دیسفانکشن ها و اختلالات حسی حرکتی سالمندان دچار اختلالات عصبی-عضلانی-اسکلتی و ارائه خدمات فیزیوتراپی در جهت کاهش اختلالات، بهبود فعالیت ها و افزایش مشارکت آن ها

شرح درس:

در این دوره دانشجو مهارت برقراری ارتباط، تاریخچه گیری، معاینه فیزیکی سالمندان بستری در بیمارستان ها، مستقر در سرای سالمندان و یا مراجعه کننده به درمانگاه ها را تحت انواع شرایط (جراحی و غیر جراحی) قرار می گیرد. سپس بر اساس تجزیه - تحلیل و ارزیابی یافته های بالینی و پاراکلینیکی، تحت نظارت مربی آموزشی به تشخیص اختلالات عصبی-عضلانی-اسکلتی حرکتی و تشخیص عملکردی رسیده، اهداف درمانی را تعیین نموده و اقدام به ارائه خدمات فیزیوتراپی ایمن و اثربخش می کند. همچنین دانشجویان نحوه ثبت یافته های کلینیکی و پاراکلینیکی

(پرونده نویسی)، سنجش نتایج درمانی، ارزشیابی پیشرفت درمان و پیش آگهی مشکلات سالمندان را می آموزند و با نحوه ی ارائه گزارش موردی (Case Report) در حیطه سالمندی آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (102ساعت)

- فراگیری مهارت برقراری ارتباط با سالمند و همراهان، مربیان آموزش بالینی، پرسنل و سایر اعضای کادر درمان بر اساس اصول و ارزش های اخلاق
- آشنایی با عوارض سالمندی مانند پوکی استخوان، آرتروز، کانسر، آلزایمر، تعویض مفاصل، آمپوتاسیون- بی اختیاری ادرار و مدفوع، سکته، پارکینسون، افسردگی، اختلالات روحی و...
- تاریخچه گیری، مشاهده الگوی راه رفتن و پاسچر بیمار، معاینه فیزیکی مفاصل، لمس ساختارهای مختلف، تست قدرت، دامنه حرکتی فعال و غیر فعال، استقامت، تست طول عضلات، ارزیابی نحوه اجرای فعالیت های روزانه بیمار، ارزیابی درماتوم و میوتوم، رفلکس های تاندونی، تستهای هماهنگی، ارزیابی تعادل، تون عضلات، شناخت حس و غیره
- آشنا شدن با انواع روش های سنجش پیامدهای درمان (ابزارهای آزمایشگاهی و پرسشنامه ها) در سالمندان
- آشنایی با یافته های پاراکلینیکی مانند تصاویر تشخیصی (کلیشه های رادیوگرافی، ام آر ای و سی تی اسکن)، نوار عصب عضله، آزمون سنجش تراکم و شاخص های آزمایشگاهی
- تجزیه - تحلیل و ارزیابی یافته های بالینی و پاراکلینیکی بر اساس تفکر نقاد (Critical Thinking) ، استدلال بالینی (Clinical Reasoning) و شواهد موجود (Evidence based practice) جهت شناسایی اختلالات عصبی عضلانی اسکلتی، محدودیت هایی که در اجرای فعالیت های روزانه و مشارکت در جامعه دارد و برنامه ریزی درمان
- توضیح یافته های حاصل از ارزیابی به بیمار
- تعیین اهداف درمانی، اولویت بندی آنها و برنامه ریزی درمان با در نظر گرفتن ارزش ها، نیازها و انتظارات سالمندان در جهت کاهش ناتوانی آنان
- طرح ریزی برنامه درمان با آگاهی از احتیاطات و موارد عدم کاربرد و با در نظر گرفتن شرایط سالمند و تفاوت های فرهنگی
- پیش بینی سطح عملکرد مطلوب و تخمین مدت زمان لازم جهت دستیابی به آن و تعیین موانع موفقیت درمان
- آگاه کردن سالمند از روند درمان فیزیوتراپی و گرفتن رضایت آگاهانه از بیمار
- ارائه خدمات درمانی با به مشارکت گرفتن سالمندان و فعال نگهداشتن آنان در سراسر روند درمان
- برقراری امنیت بیمار، خصوصا حین کار با بیماران دچار اختلالات تعادلی و حسی
- به کاربردن صحیح مدالیته های حرارتی و الکتریکی (تنس و تحریکات الکتریکی و ...) با رعایت احتیاطات و موارد منع بر اساس برنامه طراحی شده

- آموزش و ارائه تمرینات مناسب درمانی در بخش های مراقبت ویژه و سایر بخش های بیمارستانی، سرای سالمندان و منزل آن ها در جهت بهبود دامنه حرکتی و انعطاف پذیری، افزایش Fitness.
- کاهش درد، بهبود قدرت، تعادل، حس، هماهنگی و استقامت، ایمن سازی محل زندگی بیمار، آموزش تکنیک های ذخیره سازی انرژی، وضعیت دهی، ترانسفر و اصلاح پاسچر
- آشنایی با وسایل کمکی و آموزش استفاده از آن در راه رفتن، ارتزها و اسپلینت ها متناسب با بیماری و شرایط سالمند و آموزش نحوه استفاده از آنها ارزشیابی پیشرفت درمان با سنجش نتایج درمان و تغییر روش ارائه خدمات در صورت نیاز
- ارزشیابی پیشرفت درمان با سنجش نتایج درمان و تغییر روش ارائه خدمات در صورت نیاز
- آموزش سالمند در جهت سازگاری و تطابق با عوارض ثانویه بیماری ها
- آموزش صحیح وضعیت بدن و کمک به بهینه سازی سبک زندگی بیماران
- ارائه توصیه های لازم در حین درمان و بعد از پایان جلسات درمانی
- پیشگیری از عوارض سالمندی مانند فقر حرکتی، ضعف عضلات، خشکی مفاصل، افتادن و ...
- پیشگیری از عوارض ثانویه بیماری ها تا حد امکان
- تهیه گزارش نهایی از نتیجه درمان و اطلاع رسانی آن به پزشک
- ارجاع بیمار به سایر اعضای تیم توانبخشی در موارد لزوم
- ثبت تمامی یافته های حاصل از ارزیابی و درمان سالمند
- ارائه گزارش - مورد (Case Report) سالمندان تحت درمان

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

امتحان این درس در دو مرحله انجام می شود

روش چک لیست و یا آزمون آسکی

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
	فراگیری مهارت برقراری ارتباط با سالمند و همراهان، مربیان آموزش بالینی، پرسنل و سایر اعضای کادر درمان بر اساس اصول و ارزش های اخلاق					۱۵				
	آشنایی با عوارض سالمندی مانند پوکی استخوان، آرتروز، کانسر، آلزایمر، تعویض مفاصل، آمپوتاسیون- بی اختیاری ادرار و مدفوع، سکنه، پارکینسون، افسردگی، اختلالات روحی و...					۴۵ با پرسش و پاسخ و یک break				
	تاریخچه گیری، مشاهده الگوی راه رفتن و پاسجر بیمار، معاینه فیزیکی مفاصل، لمس ساختارهای مختلف، تست قدرت، دامنه حرکتی فعال و غیر فعال، استقامت، تست طول عضلات، ارزیابی نحوه اجرای فعالیت های روزانه بیمار، ارزیابی درماتوم و میوتوم، رفلکس های تاندونی، تستهای هماهنگی، ارزیابی تعادل، تون عضلات، شناخت حس و غیره	آشنایی با عوارض عصبی - شناختی سالمندی همچون آلزایمر، دمانس، MCI، افسردگی، پارکینسون و سکنه مغزی	شناختی	سخنرانی، بحث عمومی	پرونده بیمار، دستگاه های فیزیوتراپی و وسایل تمرین درمانی	۱۵۰	مشارکت در مباحث، انجام تکالیف			

			مشارکت در مباحث ، انجام تکالیف	۹۰	وایت برد	سخنرانی - بحث گروهی ، استفاده بیمارنا	شناختی - مهارتی	آشنایی و کسب مهارت در اخذ شرح حال و مشاهده پوسچر ، راه رفتن ، نشست و برخاست سالمندان ، لمس بافت‌های درگیر و دریافت نگرش سالمند نسبت به درمان توانبخشی	آشنا شدن با انواع روش های سنجش پیامدهای درمان (ابزارهای آزمایشگاهی و پرسشنامه ها) در سالمندان	
			مشارکت در مباحث ، انجام تکالیف	۶۰	وایت برد و لاگ بوک	پرس سخنرانی - بحث گروهی ، استفاده بیمارنا	شناختی - مهارتی	کسب مهارت در ارزیابی قدرت و طول عضلات ، دامنه حرکتی مفاصل ، ارزیابی نورولوژیک سالمندان	آشنایی با یافته های پاراکلینیکی مانند تصاویر تشخیصی (کلیشه های رادیوگرافی، ام آر ای و سی تی اسکن)، نوار عصب عضله، آزمون سنجش تراکم و شاخص های آزمایشگاهی	
				۱۵			شناختی	آشنایی و تحلیل یافته های رادیوگرافی، MRI، CT، Scan نوار عصب و عضله، آزمونهای سنجش تراکم و شاخص های آزمایشگاهی در سالمندان	تجزیه - تحلیل و ارزیابی یافته های بالینی و پاراکلینیکی بر اساس تفکر نقاد (Critical Thinking) ، استدلال بالینی (Clinical Reasoning) و شواهد موجود (Evidence based practice) جهت شناسایی اختلالات عصبی عضلانی اسکلتی، محدودیت هایی که در اجرای فعالیت های روزانه و مشارکت در جامعه دارد و برنامه ریزی درمان	

				۴۵ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	تشخیص براساس تجزیه و تحلیل یافته های بالینی و پاراکلینیکی براساس تفکر نقادانه ، استدلال بالینس و شواهد موجود + برنامه ریزی درمان	توضیح یافته های حاصل از ارزیابی به بیمار	
				۱۵۰					تعیین اهداف درمانی، اولویت بندی آنها و برنامه ریزی درمان با در نظر گرفتن ارزش ها، نیازها و انتظارات سالمندان در جهت کاهش ناتوانی آنان	
				۹۰					طرح ریزی برنامه درمان با آگاهی از احتیاطات و موارد عدم کاربرد و با در نظر گرفتن شرایط سالمند و تفاوت های فرهنگی	
				۳۰	مشارکت در مباحث ، انجام تکالیف	وایت برد	سخنرانی - بحث گروهی ، استفاده بیمارنا	شناختی - مهارتی	آشنایی و کسب مهارت در تمرین درمانی جسمانی سالمندان	پیش بینی سطح عملکرد مطلوب و تخمین مدت زمان لازم جهت دستیابی به آن و تعیین موانع موفقیت درمان
				۳۰	مشارکت در مباحث ، انجام تکالیف	وایت برد و لاگ بوک	سخنرانی - بحث گروهی ، استفاده بیمارنا	شناختی - مهارتی	آشنایی و کسب مهارت در تمرین درمانی شناختی سالمندان	آگاه کردن سالمند از روند درمان فیزیوتراپی و گرفتن رضایت آگاهانه از بیمار
				۱۵					ارائه خدمات درمانی با به مشارکت گرفتن سالمندان و فعال نگهداشتن آنان در سراسر روند درمان	

فاینال ۱			کامپیوتر				برقراری امنیت بیماران، خصوصا حین کار با بیماران دچار اختلالات تعادلی و حسی
		۴۵ با پرسش و پاسخ و یک break					به کاربردن صحیح مدالیته های حرارتی و الکتریکی (تنس و تحریکات الکتریکی و ...) با رعایت احتیاطات و موارد منع بر اساس برنامه طراحی شده
		۱۵۰					آموزش و ارائه تمرینات مناسب درمانی در بخش های مراقبت ویژه و سایر بخش های بیمارستانی، سرای سالمندان و منزل آن ها در جهت بهبود دامنه حرکتی و انعطاف پذیری، افزایش Fitness، کاهش درد، بهبود قدرت، تعادل، حس، هماهنگی و استقامت، ایمن سازی محل زندگی بیمار، آموزش تکنیک های ذخیره سازی انرژی، وضعیت دهی، ترانسفر و اصلاح پاسجر
		۹۰					آشنایی با وسایل کمکی و آموزش استفاده از آن در راه رفتن، ارتزها و اسپلینت ها متناسب با بیماری و شرایط سالمند و آموزش نحوه استفاده از آنها ارزشیابی پیشرفت درمان با سنجش نتایج درمان و تغییر روش ارائه خدمات در صورت نیاز
		۳۰	وایت برد				ارزشیابی پیشرفت درمان با سنجش نتایج درمان و تغییر روش
		۳۰	وایت برد و لاگ بوک				

									ارائه خدمات در صورت نیاز	
۰/۲۵	در فاینال ۱			۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break					آموزش سالمند در جهت سازگاری و تطابق با عوارض ثانویه بیماری ها	
				۲۴۰					آموزش صحیح وضعیت بدن و کمک به بهینه سازی سبک زندگی بیماران	
				۳۰					ارائه توصیه های لازم در حین درمان و بعد از پایان جلسات درمانی	
۰/۲۵	در فاینال ۱			۳۰					پیشگیری از عوارض سالمندی مانند فقر حرکتی، ضعف عضلات، خشکی مفاصل، افتادن و ...	
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهارگزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break					پیشگیری از عوارض ثانویه بیماری ها تا حد امکان	۵
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهارگزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break					تهیه گزارش نهایی از نتیجه درمان و اطلاع رسانی آن به پزشک	۶
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهارگزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break					ارجاع بیمار به سایر اعضای تیم توانبخشی در موارد لزوم	۷

				break						
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break					ثبت تمامی یافته های حاصل از ارزیابی و درمان سالمند	۸
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) سالمندان تحت درمان		۹
		OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران		۱۰
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران		۱۱
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران		۱۲
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران		۱۳
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران		۱۴
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break			شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران		۱۵

				break						
۰/۲۵	در فاینال ۱	OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break				شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران	۱۶
		OSCE و فاینال چهار گزینه ای**		۶۰ با پرسش و پاسخ و یک break				شناختی	ارائه گزارش - مورد (Case Report) بیماران	۱۷

*روش یاددهی - یادگیری می‌تواند شامل: سخنرانی، مباحثه‌ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی
 ** هر روز طبق چارت گروه فیزیوتراپی و براساس فعالیت، رفتار با بیمار و پرسنل، نظم و انضباط و انجام تکالیف نمره ای در نظر گرفته می‌شود که در انتها از ۱۲ نمره محسوب می‌شود. در صورت کوتاهی دانشجوی به وی تذکر و بازخورد داده می‌شود. امتحان فاینال تئوری ۴ نمره و امتحان فاینال عملی که بصورت OSQE می‌باشد نیز ۴ نمره خواهد داشت.
 *** تمام این موارد در جلسات بعد تکرار می‌شود.
 **** از این جلسه به بعد مطلب تئوری در ساعت اول کارآموزی متفاوت بوده و بقیه ساعات طبق فرمت جلسه پیش خواهد بود.

تعداد جلسات: ۱۷ جلسه، هر جلسه (روز) ۶ ساعت

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

- بدون تأخیر در کارآموزی حاضر شود و پیش از پایان زمان کارآموزی، در رفتن تعجیل ننماید.
- رفتار دانشجوی با کارکنان بخش، بیماران و همراهان آنها محترمانه باشد.
- در ارزیابی و درمان بیماران اخلاق حرفه ای را رعایت کند.
- روپوش سفید مناسب شئونات حرفه ای داشته باشد.
- با ظاهر و پوششی آراسته و در شأن دانشجوی (بدون آرایش و زیورآلات و یا مدل موی نامناسب) باشد.
- در مباحث مطرح شده توسط استاد مشارکت فعال داشته باشد.
- تکالیف را بموقع و با کیفیت مناسب انجام دهد.
- پرونده بیماران و لاگ بوک را بدرستی و با دقت تکمیل نماید.
- موارد کنتراندیکاسیون در درمان بیماران را با دقت رعایت کند.

- رازدار بیمارش باشد.
- یافته های حاصل از ارزیابی را به بیمار توضیح دهد.
- بیمار را از روند درمان آگاه کرده و از او رضایت آگاهانه بگیرد.
- منابع جدید را مطالعه کند.
- در درمان بیمار از برنامه درمانی استاد پیروی کرده و هیچ درمان و تکنیکی را بدون هماهنگی استاد بکار نگیرد.
- ایده های کاربردی و نو و پاسخ به چراهای مربوط به ارزیابی ها، درمانهای دستی، الکتروتراپی و تمرین درمانی ها را ارائه دهد.
- مشکلات بخش مانند خرابی دستگاه را فقط با استادش در میان بگذارد.

منابع اصلی درس:

1-Geriatric physiotherapy, Chirchii Livingston, Last edition

2-kisner.Colby L.Atherapeutic exercise foundations & techniques. New dehli: jaypee brothers. Last edition.